

บทความวิจัย (Research Article)

แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

Proposed Guidelines Development of Digital Literacy for School Administrator under The Secondary Educational Service Area Office Nan

อลงกต สุธการ¹ สธิพร เชาวนชัย²

Alongkot Suttagarn¹ Sathiraporn Chaowachai²

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

^{1,2}Faculty of Education, Naresuan University

*Corresponding Author, e-mail: alongkots63@nu.ac.th

Received: December 20, 2021; Revised: March 14, 2022; Accepted: March 22, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรู้ดิจิทัลและแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน มีวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 62 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.987 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการประเมินข้อมูลดิจิทัล อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสร้างผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก และแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ควรสนับสนุนให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการบริหารตามภารกิจของสถานศึกษา รวมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อตอบสนองนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ยุคดิจิทัล

คำสำคัญ : การรู้ดิจิทัล การบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study the digital literacy of school administrators and the guidelines to promote digital literacy of school administrators under The Secondary Educational Service Area Office Nan. There are research methods as follows: Step 1 the study of digital literacy of school administrators. The sample group consisted of 62 administrators acquired by Purposive sampling. The research instrument was a questionnaire of digital literacy of school administrators with reliability at 0.974. The collected data were analyzed by mean and standard deviation. Step 2 the study of guidelines to promote digital literacy. The informant group was 5 experts acquired by Purposive sampling. The in-depth interview was used to collecting the informations, then analyzed the data by content analysis.

The results found that

1) Digital literacy of school administrators overall was at a high level ($\bar{X} = 4.12$). When considering by each aspect, it was found that the highest aspect was evaluating

digital data, which were at a high level. The lowest aspect was the creating content with the digital, were at a high level.

2) The guidelines to promote digital literacy of school administrators found that The Secondary Educational Service Area Office Nan should support the creation of knowledge and understanding for school administrators to use digital technology in their school management according to the school's mission. Including supervision, monitoring, and promotion of the use of digital technology to respond to the policy and goals of developing school administration in the digital era.

Keywords: Digital Literacy, Education Administration, School Administrator

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามนโยบายการบริหารจัดการด้านการศึกษา โดยนโยบายด้านที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีตัวชี้วัดในการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะด้าน Digital literacy, Digital pedagogy และทักษะสื่อสารภาษาที่ 3 ทั้งยังส่งเสริมการใช้ Digital Technology มาใช้ในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีศักยภาพ และมีคุณธรรม จริยธรรม (Boonyu, 2017) สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ0206.7/ว4 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2563 เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล

การรู้ดิจิทัล เป็นทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยี หรือการนำเทคโนโลยีที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน เป็นทักษะในการช่วยให้เกิดการคิด วิเคราะห์ และประเมิน สื่อดิจิทัลให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและการทำงาน รวมไปถึงสามารถผลิตและสร้างสรรค์เนื้อหาผ่านเทคโนโลยีที่หลากหลายได้อย่างถูกต้องและ

เหมาะสม (National Science and Technology Development Agency, 2016) การรู้ดิจิทัลจึงมีความสำคัญอย่างมากในปัจจุบันและอนาคต โดยทักษะทางด้านดิจิทัลจะเป็นตัวช่วยในการปฏิบัติงานและการสื่อสาร การใช้งาน รวมไปถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากนโยบายการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2563 พบว่า ควรมีการส่งเสริมและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นได้ให้ความสำคัญและส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด จึงได้กำหนดเป็นหนึ่งในพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (The Secondary Educational Service Area Office Nan, 2020) สอดรับกับนโยบายการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ ที่จะส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการรู้ดิจิทัลและหาแนวทางในการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลให้กับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเตรียมพร้อมนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระบบดิจิทัลหรือเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์สำหรับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง จากปัจจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ควรมีการจัดแนวทางในการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลให้กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้เกิดการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นไปตามพันธกิจและนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและหาแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ใช้ประกอบการวางแผนส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

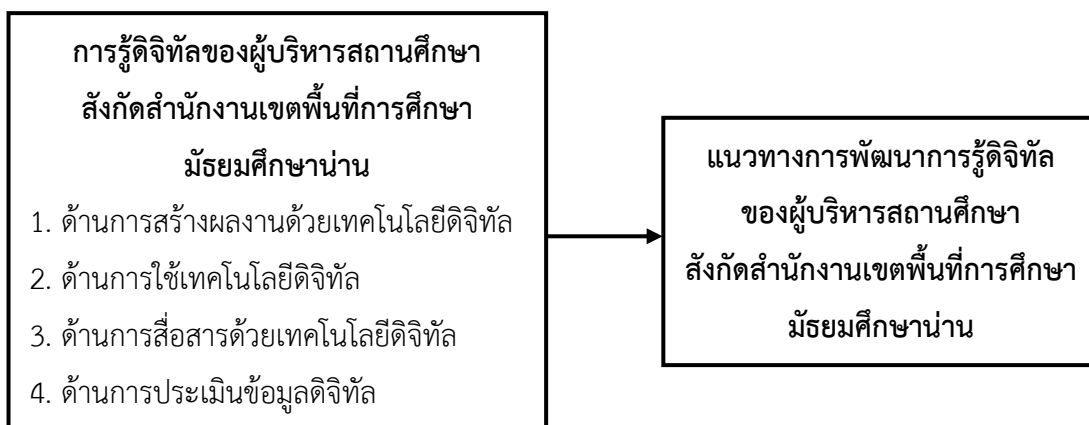
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิดและองค์ประกอบการรู้ดิจิทัลของนักวิชาการและองค์กรต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการสร้างผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3) ด้านการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) ด้านการประเมินข้อมูลดิจิทัล (Hague & Payton, 2010; Hobbs, 2010; Helen, 2016, Boontham, 2016; Saechan & Morsorn, 2016; Keesookpun, 2016; Wongyai, 2017; Boonyu, 2017; Leenaraj, 2017; Thong-iam, 2018; Bunkhantinat, 2018; OCSC, 2019; Somchob, 2020; Komolwanich, 2020; Osawong, 2020)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษานำมาวิเคราะห์ความถี่และวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า การรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามี 4 องค์ประกอบ โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2564 โดยเลือกแบบเจาะจง จำแนกเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 30 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 32 คน รวมทั้งหมด 62 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลักษณะเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบและแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ และตอนที่ 2 การรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 54 ข้อ

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการสร้างผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3) ด้านการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) ด้านการประเมินข้อมูลดิจิทัล นำองค์ประกอบการรู้ดิจิทัลเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน นำองค์ประกอบที่ผ่านการพิจารณาสร้างแบบสอบถามการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และนำไปทดลองใช้ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.987

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งเอกสารให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์ รวมทั้งสิ้น 62 ฉบับ ได้รับคืนและข้อมูลสมบูรณ์ จำนวน 62 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ได้โดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน โดยเลือกจากข้อการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ในแต่ละด้านในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจากข้อการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างข้อคำถาม นำแบบสัมภาษณ์ มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และเตรียมนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกระทำข้อมูลและสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลศึกษาการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ในภาพรวม

ที่	การรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 62)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
1	ด้านการสร้างผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	3.85	0.68	มาก
2	ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.14	0.64	มาก
3	ด้านการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	4.16	0.60	มาก
4	ด้านการประเมินข้อมูลดิจิทัล	4.33	0.56	มาก
รวม		4.12	0.55	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการประเมินข้อมูลดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสร้างผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

2.1 ด้านการสร้างผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านสร้างผลงานด้วยดิจิทัล ให้ความรู้กับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะ กระบวนการ ขั้นตอน ลำดับ และวิธีการในการสร้างผลงานในรูปแบบสื่อวิดีโอ นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรเน้นให้สถานศึกษามีการสร้างและนำผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลนำเสนอผลงานของสถานศึกษา โดยผ่านการรายงาน ติดตาม และ

ประเมินสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญของการสร้างผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการใช้สื่อและการนำเสนอผลงานในรูปแบบวิถีโอภายในสถานศึกษา เช่น การประกวดสื่อการสอน การนำเสนอผลงานทางวิชาการ การประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสถานศึกษา

2.2 ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวกับความเข้าใจและเลือกใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัล โดยการสร้างการมีส่วนร่วม สร้างแรงจูงใจ ให้ความรู้ และกำหนดข้อบังคับในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา จัดทำคู่มือการเลือกคุณลักษณะพื้นฐานของอุปกรณ์ดิจิทัลและคุณลักษณะพื้นฐานครุภัณฑ์ดิจิทัลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้กับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการ จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญทางด้านอุปกรณ์ดิจิทัล เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมในการเลือกอุปกรณ์ดิจิทัลตามบริบทของสถานศึกษา

2.3 ด้านการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายส่งเสริมให้สถานศึกษาสู่ยุคดิจิทัล มีการนำข้อมูลสารสนเทศและระบบเครือข่ายมาใช้อย่างเป็นระบบ จัดทำคู่มือและแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมในการเข้าถึงไฟล์ข้อมูลดิจิทัลตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลคอมพิวเตอร์ และผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบภายในสถานศึกษาที่เป็นระบบ รวมไปถึงการสร้างบรรยากาศการทำงานแบบ Digital ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น การสนทนาผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ การประชุมออนไลน์ การเข้าถึงเอกสารของสถานศึกษาในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลดิจิทัล

2.4 ด้านการประเมินข้อมูลดิจิทัล พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการประเมินข้อมูลดิจิทัลให้ผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือได้และจำเป็นในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาเลือกใช้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีการให้คำแนะนำ ติดตาม และประเมินผู้บริหารสถานศึกษาในการนำข้อมูลดิจิทัลมาใช้งาน และผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อมูลดิจิทัลมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาและนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษารวมไปถึงส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและ

บุคลากรทางการศึกษาได้มีการเลือกใช้ ประเมิน และวิเคราะห์ของข้อมูลดิจิทัลจากเว็บไซต์อย่างถูกต้อง

อภิปรายผล

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า การรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยได้กำหนดไว้เป็นหนึ่งในพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ที่เน้นส่งเสริมการรู้ดิจิทัลให้กับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อมุ่งสู่มาตรฐานระบบราชการ 4.0 และเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่ (The Secondary Educational Service Area Office Nan, 2020) ซึ่งสอดคล้องกับ Danwangkwan (2020) ได้ทำวิจัยเรื่อง สมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า สมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับ Jaisai (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Siriman (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Khantong and Boobpha (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย พบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ Padiworm (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินข้อมูลดิจิทัล อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในการประเมินข้อมูลดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านสื่อออนไลน์ โดยนำข้อมูล สารสนเทศ นำมาพิจารณาและประกอบการตัดสินใจ ตัดสินคุณค่า ความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Helen (2016) ได้กล่าวถึง การคิดวิเคราะห์และการประเมินผลข้อมูล (Critical Thinking & Evaluation) จะช่วยให้สามารถสามารถจำแนกประเภทของข้อมูล วิเคราะห์ประมวลผลข้อมูล ที่มาของแหล่งข้อมูลรวมถึงการนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และสอดคล้องกับ Wongyai (2017) กล่าวว่า การวิเคราะห์ ประเมิน สังเคราะห์ ข้อมูลดิจิทัลจะสามารถทำให้เข้าใจถึงบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหานั้น ๆ จะทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องของการรู้ดิจิทัลมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับ Hobbs (2010) กล่าวว่า การประเมินและการวิเคราะห์เนื้อหาข้อความ เป็นทักษะที่สำคัญของการรู้ดิจิทัล ซึ่งจะช่วยให้สามารถตรวจสอบความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ และทรศนะต่าง ๆ ของเนื้อหา รวมทั้งพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากเนื้อหาได้

1.2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษามีการให้ความสำคัญในเรื่องของการสร้างผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการนำเสนอผลงานของสถานศึกษา ในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านช่องทางดิจิทัล เช่น การประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสถานศึกษาผ่านสังคมออนไลน์ ในรูปแบบแผนภูมิ รูปภาพ อินโฟกราฟิก และวิดีโออย่างง่าย หรือการพูดคุยผ่านสื่อดิจิทัล ฯลฯ แต่ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาอาจจะยังขาดแนวคิด หรือทักษะในการสร้างผลงานดิจิทัลให้เกิดความหลากหลาย และขาดอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนในการสร้างผลิตงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับ Viphoouparakhot (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุค 4.0 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสนใจในการส่งเสริม พัฒนาการสร้างสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเป็นพิเศษ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมขีดความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ นำไปสู่การปฏิบัติได้

2. ผลศึกษาแนวทางการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า

2.1 ด้านการประเมินข้อมูลดิจิทัล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางในการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการประเมินข้อมูลดิจิทัลรวมถึงให้คำแนะนำ ติดตาม และประเมินดิจิทัล มีแหล่งข้อมูลดิจิทัลที่เหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาเลือกใช้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาควรและสนับสนุนให้มีการเลือกใช้ ประเมิน และวิเคราะห์ของข้อมูลดิจิทัลอย่างถูกต้อง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ ทักษะในการประเมินข้อมูลดิจิทัลเพื่อให้สามารถประเมินข้อมูลดิจิทัลและเลือกใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ Hague and Payton (2010) ที่ได้กล่าวถึง ทักษะการประเมินสารสนเทศเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยเป็นการสะท้อนการตีความหมาย และการกำหนดความสำคัญของเรื่อง เพื่อทำการตัดสินใจให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้งาน การให้เหตุผลร่วมกับสื่อ เพื่อตั้งคำถาม วิเคราะห์ กลั่นกรองข้อมูลดิจิทัล และสอดคล้องกับ Intaramanee (2019) ได้กล่าวถึง แนวทางการบริหารในยุคดิจิทัล โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการใช้และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการให้ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมาย

2.2 ด้านการสร้างผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางในการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรเชิญผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการสร้างผลงานด้วยดิจิทัลมาให้ความรู้กับผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบของการประชุม แลกเปลี่ยนความรู้ หรือการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และวิธีการในการสร้างผลงานในรูปแบบสื่อวีดิโอ รวมถึงกำหนดและปรับวิธีการนิเทศติดตามสถานศึกษาในรูปแบบดิจิทัล เนื่องจากจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในสถานศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการสร้างและใช้สื่อในรูปแบบดิจิทัลภายในสถานศึกษามากขึ้น ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณและจัดให้มีอุปกรณ์ภายในสถานศึกษา

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการสร้างผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Saechan and Morsorn (2016) กล่าวถึง องค์ประกอบของการรู้ดิจิทัล ด้าน พหุทธิพิสัยในส่วนของกระบวนการเรียนรู้ทางปัญญา ได้แก่ การสร้างสรรค์ที่จะต้องจัดกระทำกับ สารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ (ข้อความ ภาพ เสียง วิดีโอ) และสอดคล้องกับ Padiworn (2021) ได้ทำ วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้าง (Create) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด เนื่องจากอาจ เนื่องมาจากทักษะการสร้างเป็นทักษะที่ต้องใช้ความบ่อยและต่อเนื่องจึงจะสามารถพัฒนาให้ผู้บริหาร มีทักษะการสร้างที่พัฒนาขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการประเมินข้อมูลดิจิทัล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ควรส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสามารถ ในการประเมินข้อมูลดิจิทัลสู่การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลดิจิทัลเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มทักษะและ ความสามารถในการประเมินข้อมูลดิจิทัลอย่างครอบคลุมและเหมาะสม

2. จากผลการวิจัยพบว่า การรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการสร้างผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ควรจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการและเชิญ ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ และแนวคิดเพื่อเสริมสร้างทักษะในการสร้างผลงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงการสนับสนุนอุปกรณ์ในการสร้างผลงานดิจิทัลให้ทั่วถึง และให้ ความสำคัญในการนำผลงานที่สร้างด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในด้านการนำเสนอผลงานของ สถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอื่น เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบของการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
3. ควรมีการศึกษาหรือพัฒนารูปแบบในการส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

References

- Boontham, T. (2016). Leadership in Digital Economy Era and Sustainable Development of Educational Organizations. *Technical Education Journal King Mongkut's University of Technology North Bangkok*, 7(1), 217-225. [in Thai]
- Boonyu, A. (2017). Digital Literacy. *Journal of Department of Science Service, Ministry of Science and Technology*, 66(207), 28-29. [in Thai]
- Bunkhantinat, A. (2018). Development of Digital Skills for Government Teachers and Educational Personnel. *Journal of The Teacher Civil Service and Educational Personnel*, 39(1), 5-8. [in Thai]
- Danwangkwan, A. (2020). *Competency for a Digital Technology of School Administrators Lopburi Primary Educational Service Area Office 2*. Retrieved October 28, 2021, from http://www.mpa-mba.ru.ac.th/images/Project/treatise_lopburi01_02082021/6124952505.pdf [in Thai]
- Hague, C., & Payton, S. (2010). *Digital literacy across the curriculum*. Bristol: Futurelab.
- Hobbs, R. (2010). *Digital and media literacy: A Plan of Action*. Washington, D.C.: The Aspen Institute.
- Intaramanee, S. (2019). School Management in Digital Era. *UMT Poly Journal*, 16(1), 353-360. [in Thai]
- Jaisai, B. (2021). Administrative Factors Affecting Digital Skills of School Administrators under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of educational administration and leadership*, 10(37), 1-7.
- Keesookpun, E. (2016). *School Management in Digital Era*. Retrieved April 5, 2021, from <https://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/52232> [in Thai]

- Khantong, N., & Boobpha, S. (2021). Digital Skills of School Administrators Affecting Work Motivation of Teachers Under Nongkhai Secondary Educational Service Area Office. *Journal of Modern Learning Development*, 6(4), 148-163. [in Thai]
- Komolwanich, S. (2020, March 27). Digital Leadership of School Administrator Under The Secondary Educational Service Area Office 23. In Prof. Dr. Wongratanacheewin, S. (Chair), *The 21th National Graduate Research Conference*. Organized by Khon Kaen University. [in Thai]
- Leenaraj, B. (2017). Digital literacy skill for developing learning quality. *T.L.A. Bulletin*, 61(2), 76-92. [in Thai]
- National Science and Technology Development Agency. (2016). *Digital Literacy*. Retrieved April 1, 2021, from <https://www.nstda.or.th/th/nstdaknowledg/2632digital-literacy> [in Thai]
- Osawong, A. (2020). *A development of digital literacy indicators for secondary school students*. (Independent Study, Naresuan University). [in Thai]
- Padiworn, N. (2021). Model of Development Digital Technology Skills for School Administrators Under the Office of the Basic Education Commission. *Journal of MCU Peace Studies*, 9(5), 1927-1939. [in Thai]
- Saechan, T., & Morsorn, T. (2016). Digital Literacy: Definition, Component and Current Situation. *Journal of Information Science*, 34(4), 116-145. [in Thai]
- Siriman, C. (2021, March 27). *School administration skills in the COVID-19 crisis of educational institutions under the Secondary Educational Service Area Office 31. The 8th National Conference*. Organized by Nakhon Ratchasima College. [in Thai]
- Somchob, K. (2020, March 27). The Study of Digital literacy Components of Supporting Staff in Khon Kaen University, Nongkhai campus. In Prof. Dr. Wongratanacheewin, S.

- (Chair), *The 21th National Graduate Research Conference*. Organized by Khon Kaen University. [in Thai]
- Sukkaeo, N. (2020, March 23). *Teacher skills in the Digital age of Surasukmontree school under the Secondary Educational Service Area Office 2*. The 12th National Graduate Research Conference. Organized by Ubon Ratchathani Rajabhat University. [in Thai]
- The Office of the Civil Service Commission (OCSC). (2019). *No. 0206.7/๖4 Guidelines for developing digital skills for government teachers and educators*. Ministry of Education: Office of Permanent Secretary. [in Thai]
- The Secondary Educational Service Area Office Nan. (2020). *Annual Action Plan 2020*. Nan: Policy and Planning Group of the Secondary Educational Service Area Office Nan. [in Thai]
- Thong-iam, B. (2018). the development of indicators for digital literacy skills of teacher students in unlimited admission university. *Journal of Suvarnabhumi Institute of Technology (Humanities and Social Science)*, 4(1), 291-302. [in Thai]
- Viphoouparakhot, V. (2021). Guidelines for Creative School Management of Basic Education School Administrators in The 4.0 Era. *KKU Research Journal of Humanities and Social Sciences (Graduate Studies)*, 9(1), 60-69. [in Thai]
- Wongyai, N. (2017). A guide to developing digital literacy skills of digital native. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(2), 1630-1642. [in Thai]